

Simon van Slingelandt - die overigens wel in het algemeen politieke deel genoemd wordt - kunnen in een studie over mensen die zozeer in hun tijd de politiek van hun stad, gewest en land bepaalden, toch eigenlijk niet gemist worden.

Maar deze woorden mogen niets af doen van de bewondering voor wat met dit werk geleverd is. De auteurs hebben uit een ontzaglijke hoeveelheid zeer verspreid materiaal een zeer duidelijk beeld geschetst van de Hoornse regenten in hun stad en hun tijd.

Na een algemene inleiding met een theoretische beschouwing over sociale structuur en sociale stratigrafie, de gehanteerde methode, economie en politiek in de Republiek in het behandelde tijdvak, komen de regenten van de steden Hoorn, Gouda en Gorinchem aan de beurt. Het geheel wordt afgesloten met een overzicht van de regentenbeschaving.

Uiteraard wil ik op deze plaats alleen iets zeggen over het deel van de studie dat het Hoornse patriciaat behandelt. Begonnen wordt met de Hoornse regenten te plaatsen in hun omgeving, dat wil zeggen het Hoorn van de jaren 1710 tot 1740. Hierbij komen demografie, dat wil zeggen beschrijving van het verloop van het bevolkingsaantal, economie en sociale opbouw van de Hoornse bevolking aan bod. Dan komt het belangrijkste gedeelte, gewijd aan de structuur van het Hoornse bestuur. Duidelijk wordt aangegeven op welke manier de functies in de verschillende overheids- semi-overheids- en andere lichamen binnen de stad verkregen werden. Van grote invloed hierbij was het machtsevenwicht tussen de belangrijkste families van de stad. Macht, die berustte zowel op aanzien als op rijkdom. Daarna beschrijft de betreffende auteur de opbouw van de vermogens en inkomens en toont de greep van de regenten op het economische leven.

Het zijn slechts randopmerkingen bij een studie die ik een ieder, die zich serieus met de Hoornse historie bezighoudt, van harte aanbeveel.

H.W. Saaltink

Uit de analyse van het bestudeerde materiaal blijkt, dat de regenten in alle opzichten het openbare leven van de stad beheersten. De achteruitgang van de stad was in het betrokken tijdvak nog niet zo ver gegaan als in andere studies wel eens wordt aangenomen. De stad teerde nog op haar in de 16e en 17e eeuw opgebouwde handelsrelaties.

Het beeld van de regent die in zalig nietsdoen van zijn rente leeft, gaat voor deze tijd voor Hoorn zeker nog niet op.

De heren hadden een actief aandeel in scheepvaart, handel en nijverheid en voerden een uitstekend financieel beleid waardoor hun vermogens niet onaanzienlijk groeiden. Welvaartsvermindering was er wel, maar dan voor de lagere klassen.

De verschillen tussen rijk en arm werden steeds groter. De Hoornse familie Van Foreest behoorde tot de rijkste in den lande.

Benoeming of verkiezing in de diverse ambten berustte op onderlinge afspraken waarbij de op aanzien en vermogen berustende macht van een familie een doorslaggevende faktor was.

Het werk is zeer verhelderend in de beschrijving van de manier waarop men als men eenmaal in het clubje zat, omhoog kon klimmen of weer omlaag tuimelde, want ook dat kwam voor. Een los deel geeft de bijzonderheden van alle regenten in het behandelde tijdvak.

Ik heb enige tijd moeten zoeken naar wat de schrijvers onder regent verstaan: iemand die een roulerend ambt bekleedt. De lezer die weinig wetenschappelijk werk onder ogen krijgt heeft waarschijnlijk moeite met de bronnenopgave en het notenapparaat, maar dat ligt aan hemzelf en niet aan de schrijvers. Persoonlijk had ik nog wat moeite met de opmerking, dat de figuren in de belangrijkste functies wel bekwaam waren.

Het bewijsmateriaal hiervoor doet wat armetierig aan, zoals het lofdicht op een van de leden van het geslacht Bredehoff, die gedurende enige generaties het schoutsambt in Hoorn bekleedden.

SUGGESTIES EN REACTIES ZIJN ALTIJD WELKOM

De redactie van uw kwartaalblad tracht uiteraard voor elk wat wils te brengen, binnen het raam van de doelstellingen van Oud-Hoorn. Gelukkig kan zij beschikken over een aantal medewerkers, die belangwekkende artikelen kunnen schrijven over alles wat des Oud-Hoorn's is. Dit betekent niet, dat we moeten vervallen in een zekere zelfgenoegzaamheid over de inhoud van ons blad. De redactie staat altijd open voor kritiek (liefst opbouwende), commentaar en uiteraard

redactionele inzendingen van de leden. Op die manier is het verkeer tussen Bestuur en Redactie en het gehele ledenkorps geen eenrichtingsverkeer, maar een samenspraak die kan leiden tot een optimale uitvoering en inhoud van het Kwartaalblad. Aarzelt u niet om met uw ideeën over de brug te komen. U bent altijd van harte welkom!

J. Dijkstra